

Działalność profilaktyczna

Zakładu Służby Prewencyjnej Centrum Szkolenia Policji w latach 2013–2016

nadkom. Marceł Śmiałek

wykładowca
Zakładu Służby Prewencyjnej CSP

Profilaktyka to działanie, które ma na celu zapobieganie pojawieniu się lub rozwojowi niekorzystnego zjawiska. Jest też jednym ze sposobów reagowania na rozmaite zjawiska społeczne, które są oceniane jako szkodliwe i niepożądane¹. W. Okoń w *Słowniku pedagogicznym* definiuje profilaktykę jako „ogół działań zapobiegawczych niepożądanym zjawiskom w rozwoju i zachowaniu się ludzi”². Ponadto w literaturze podkreśla się, że celem działalności profilaktycznej jest zapobieganie negatywnym stanom rzeczy zarówno tym, które dopiero mają zaistnieć, jak i tym, które w postaci załączkowej już istnieją. Każda odmiana profilaktyki zapobiega negatywnym stanom, które dotyczą różnych sfer życia społecznego, dlatego ogólnie mówi się o profilaktyce społecznej. Również w wychowaniu, podobnie jak w innych dziedzinach życia, powinien skutecznie funkcjonować odpowiedni system działalności, zwany profilaktyką wychowawczą. Profilaktyka wychowawcza jest systemem działań racjonalnych, zapobiegających występowaniu i rozpowszechnianiu się zjawisk patologii społecznej, określanym jako niedostosowanie czy wykołajenie społeczne młodzieży³.

Wyróżnia się trzy poziomy profilaktyki niedostosowania społecznego. Są to:

- **profilaktyka pierwszego stopnia** (pierwszorzędowa) obejmująca środki, które umożliwiają zwalczanie zasadniczych przyczyn patologii, promocję zdrowia psychicznego i fizycznego oraz przedłużanie życia człowieka;
- **profilaktyka drugiego stopnia** (drugorzędowa) określająca postępowanie, które zmierza do ujawnienia i eliminowania możliwie najszybciej, wszelkiego rodzaju niedostosowań i zaburzeń osobowości, zanim nastąpi stan charakterystyczny dla danego zjawiska patologii;
- **profilaktyka trzeciego stopnia** (trzeciorzędowa) oznaczająca interwencję, która ma na celu zapobiec komplikacjom i następstwom społecznym z powodu wystąpienia stanu dewiacji⁴.

W praktyce przyjmuje się, że podstawowa jest profilaktyka pierwszorzędowa realizowana szczególnie intensywnie w szkołach w formie informacyjno-edukacyjnej. Na drugim miejscu znajduje się profilaktyka drugorzędowa skoncentrowana na grupach wysokiego ryzyka (bywa realizowana w szkołach), zaś na trzecim miejscu pojawiają się programy terapeutyczne dla osób przejawiających zachowania patologiczne (realizowane przez placówki specjalistyczne)⁵.

Rola Policji w profilaktyce społecznej

Istotnym elementem systemu profilaktyki społecznej jest działalność Policji. Ze względu na cel, założenia i metody działalności profilaktycznej należy wyróżnić dwie dziedziny, niezmienne ważne z punktu widzenia funkcji Policji:

- profilaktykę kryminalistyczną jako zespół metod i środków mających na celu uniemożliwienie albo utrudnienie dokonania przestępstwa,
- profilaktykę kryminologiczną obejmującą zagadnienia genezy i etiologii, nadania pozytywnego kierunku aktywności ludzkiej oraz wywarcia wpływu na zmianę ujemnych postaw i tendencji⁶.

Ustawa o Policji jako podstawowy akt prawny normujący funkcjonowanie Policji nakłada w dyspozycji zawartej w art. 1 ust. 2 obowiązek „inicjowania i organizowania działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi”⁷.

W zakresie zadań dzielnicowego, dotyczących przydzielonego mu rejonu, wymienia się realizowanie zadań z zakresu profilaktyki społecznej⁸.

ROLA POLICJI W PROFILAKTYCE SPOŁECZNEJ

Zadania te dzielnicowo realizuje, w szczególności, przez:

- diagnozowanie i wskazywanie lokalnych zagrożeń oraz kierunków działań profilaktycznych;
- inspirowanie przedsięwzięć z zakresu profilaktyki społecznej i współuczestniczenie w nich we współpracy z innymi policjantami, jednostkami samorządu terytorialnego oraz innymi podmiotami pozapolicyjnymi;
- realizację akcji i programów profilaktycznych we współpracy z innymi policjantami oraz podmiotami pozapolicyjnymi;
- informowanie mieszkańców o występujących zagrożeniach i udzielanie instrukcji o sposobach zabezpieczania się, zachowania się w określonych sytuacjach oraz organizowania się w celu poprawy bezpieczeństwa;
- inicjowanie działań pomocowych dla ofiar przestępstw, a także organizowanie doradztwa dla tej grupy osób;
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie⁹.

W zarządzeniu Komendanta Głównego Policji nr 1619 z dnia 3 listopada 2010 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich oraz działań podejmowanych na rzecz małoletnich w § 9 wyszczególniono zadanie, zgodnie z którym Policja jest zobowiązana do inicjowania i prowadzenia działań profilaktycznych mających na celu zapobieganie demoralizacji i przestępczości nieletnich oraz innym negatywnym zjawiskom społecznym, jednakże ze szczególnym uwzględnieniem tych zagrożeń, które dotyczą osób małoletnich. Działania mają być realizowane wspólnie z organami państwowymi, samorządowymi oraz organizacjami społecznymi.

Wśród metod i form realizacji tychże działań wymieniono:

- informowanie władz samorządowych i społeczności lokalnych o występujących na danym terenie zagrożeniach, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki małoletnich i nieletnich;
- inspirowanie lokalnych społeczności do działań o charakterze prewencyjnym oraz udział przedstawicieli komórek do spraw nieletnich i patologii w budowaniu lokalnych systemów bezpieczeństwa i tworzenia programów profilaktycznych;
- udział w spotkaniach z małoletnimi, rodzicami, pedagogami oraz przedstawicielami innych podmiotów zajmujących się problematyką zapobiegania patologii społecznej, w tym przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich oraz negatywnym zjawiskom występującym wśród małoletnich;
- uczestnictwo w przedsięwzięciach realizowanych na rzecz poprawy bezpieczeństwa środowisk lokalnych, ze szczególnym uwzględnieniem małoletnich i nieletnich;
- promowanie wśród małoletnich i nieletnich bezpiecznych oraz społecznie pożądanых zachowań¹⁰.

Profilaktyka, rozumiana jako dążenie do przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich, to nadrzędny cel postępowania w sprawach nieletnich¹¹, wynikający z treści preambuły do ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich. Preambuła jest kierowana do wszystkich podmiotów stosujących przepisy ustawy, w tym także do Policji. Przeciwdziałanie demoralizacji i przestępczości nieletnich oznacza stosowanie środków zapobiegających powstawaniu tych zjawisk w skali indywidualnej i zbiorowej oraz procesom ich pogłębiania się. Szczególne znaczenie w zapobieganiu ma stosowanie środków zmierzających do usuwania czynników i sytuacji stwarzających podłoże nieprzystosowania społecznego nieletnich (tzw. wczesna profilaktyka), polegających na umacnianiu rodziny jako środowiska wychowawczego. Przeciwdziałanie (zapobieganie) demoralizacji i przestępczości nieletnich obej-

muje również wychowawcze oddziaływanie na zagrożonych demoralizacją nieletnich za pomocą środków realizowanych przez szkołę, Policję, organizacje społeczne¹².

Pogarszające się warunki życia wielu rodzin, bezrobocie, konieczność podejmowania dodatkowej pracy, nieprzystosowanie rodziców do nowych warunków życia oraz wiele innych czynników wpływają na rosnące zjawisko niedostosowania społecznego i przestępczości nieletnich¹³.

Ujawnianie i zwalczanie przestępczości nieletnich, a dodatkowo walka z wszelkimi przejawami patologii i demoralizacji wśród młodych osób należą do priorytetów Policji. Procesy te odbywają się wielotorowo – począwszy od bezpośredniej walki z zewnętrznymi przejawami tych zjawisk, następnie wspieranie profilaktyki skierowanej do młodzieży przez organy administracji rządowej, samorządowej, organizacji i instytucji pożytku publicznego, fundacji, stowarzyszeń, aż do realizacji własnych, policyjnych linii profilaktycznych.

Wraz z rozwojem dziecka i jego samodzielności należy coraz bardziej się liczyć z koniecznością „wyposażenia” go w zdolności przewidywania zagrożeń, unikania ich, a jeśli już zaistnieją – w umiejętność radzenia sobie z trudną sytuacją. Statystyki policyjne dowodzą, iż młodzi ludzie, ze względu na swoje predyspozycje psychofizyczne oraz wychowanie w poczuciu ufności do otaczającego je świata, często stają się ofiarami, ale też i sprawcami czynów zabronionych. Dlatego powstało wiele programów profilaktycznych mających za zadanie nauczenie dzieci, młodzieży, ich rodziców i środowisko, w którym żyją, najbardziej elementarnych postaw obronnych¹⁴.

Działalność profilaktyczna Zakładu Służby Prewencyjnej CSP

Spotkania profilaktyczne

Kadra Zakładu Służby Prewencyjnej (ZSP) dużą wagę przywiązuje do budowania pozytywnego wizerunku CSP w środowisku społeczności lokalnej. Jednym z przejawów tej szczególnej dbałości o właściwe postrzeganie społecznej roli Policji jest organizacja i prowadzenie przez dydaktyków ZSP spotkań profilaktycznych z różnymi grupami odbiorców. Tematyka jest bardzo zróżnicowana, jednak główne założenie stanowi przekazanie informacji w obszarze ogólnie pojętego bezpieczeństwa. W szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych spotkania dotyczą przede wszystkim charakterystyki zagadnień związanych z odpowiedzialnością prawną nieletnich w przypadku złamania prawa i niestosowania się do obowiązujących norm społecznych. Natomiast główne tematy omawiane w przedszkolach i szkołach podstawowych to m.in. niebezpieczeństwa wynikające z kontaktów z obcymi osobami, agresywnymi psami czy zażywania nieznanych substancji lub leków. W roku 2013 przeprowadzono 25 spotkań, w których uczestniczyło łącznie 1340 uczniów i przedszkolaków. W roku 2014 zorganizowano już 28 takich spotkań, w których wzięło udział 1000 uczniów i przedszkolaków. W 2015 r. policjanci spotkali się 54 razy z ponad 2500 uczniami i przedszkolakami, natomiast w 2016 r. takich spotkań było 47, uczestniczyło w nich 1230 uczniów i przedszkolaków. W ciągu tych czterech lat zaobserwowano ogromne zaangażowanie nauczycieli policyjnych ZSP w dzia-

łalność profilaktyczną CSP. Bardzo wysoki poziom aktywności w tym obszarze wskazuje na duże potrzeby i oczekiwania społeczne w zakresie edukacji na rzecz bezpieczeństwa dzieci i młodzieży. W związku z tym należy się spodziewać, że ten rodzaj działalności będzie nadal utrzymywał się na wysokim poziomie, ponieważ placówki oświatowo-wychowawcze są stale zainteresowane współpracą i rozwijaniem jej kolejnych form. Nauczyciele policyjni ZSP uczestniczą także w spotkaniach z rodzicami i kadrami szkół. Najczęściej w ich trakcie rodzice chcą, aby przybliżyć im ich prawa i obowiązki wynikające z przepisów kodeksu rodzinnego i opiekuńczego oraz przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, a także problematykę cyberprzemocy oraz zagrożeń płynących z niewłaściwego użytkowania internetu przez ich dzieci. Tego typu spotkania to zawsze doskonała okazja, aby przypomnieć, że w trosce o dobro dziecka niezmiernie ważna jest właściwa współpraca pomiędzy rodzicami, nauczycielami, a także Policją. Ciekawą formą wspierania działalności profilaktycznej ZSP są zajęcia realizowane w szkołach przez słuchaczy kursu specjalistycznego dla policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich oraz działań podejmowanych na rzecz małoletnich (DSN). Zajęcia są prowadzone zgodnie z wymogami programu nauczania przedmiotowego kursu oraz dzięki uprzejmości dyrekcji placówek wychowawczo-oświatowych. Po kilkuletniej przerwie pierwsza edycja takiego kursu rozpoczęła się tuż po wakacjach w 2014 r. i jeszcze w tym samym roku słuchacze zorganizowali 44 spotkania dla około 880 uczniów. W 2015 r. odbyło się łącznie 80 takich spotkań, w których uczestniczyło około 1600 uczniów, natomiast w 2016 r. w 40 spotkaniach wzięło udział łącznie 800 osób.

„Cała Polska Czyta Dzieciom”

W marcu 2013 r. CSP włączyło się w ogólnopolską kampanię „Cała Polska Czyta Dzieciom”, a jej koordynatorem został autor artykułu – nauczyciel policyjny ZSP kom. Marceł Śmiałek. „Cała Polska Czyta Dzieciom” to akcja społeczna, rozpoczęta w czerwcu 2001 r. przez Fundację „ABCXXI – Cała Polska Czyta Dzieciom” (do roku 2005 działająca jako Fundacja „ABCXXI – Program Zdrowia Emocjonalnego”), mająca na celu propagowanie codziennego czytania dzieciom jako skuteczną, taną i przyjazną metodę wspomagania ich wszechstronnego rozwoju – psychicznego, umysłowego, społecznego i moralnego – oraz budowania zasobów wewnętrznych dziecka: kompetencji emocjonalnych i intelektualnych. Poprzez nadawanie spotów reklamowych w mediach i inne działania promocyjne, edukacyjne i organizacyjne Fundacja przekonuje, że czytanie dziecku dla przyjemności – 20 minut dziennie, codziennie! – jest mądrym sposobem spędzania czasu z dzieckiem i najlepszą inwestycją w jego przyszłość. Kampania „Cała Polska Czyta Dzieciom” (CPCD) zachęca rodziców, wychowawców i innych dorosłych do codziennego, co najmniej 20-minutowego czytania dzieciom. Jednocześnie Fundacja przypomina o potrzebie kontrolowania liczby i jakości programów telewizyjnych oraz gier komputerowych, które w życiu przeciętnego współczesnego dziecka zajmują więcej czasu niż szkoła¹⁵.

W spotkaniach w ramach kampanii systematycznie uczestniczy kadra ZSP, która do końca 2016 r. łącznie zrealizowała około 47 takich przedsięwzięć w przedszkolach i szkołach podstawowych. Okres przedszkolny i wczesnoszkolny, w którym kształtuje się osobowość dziecka i następuje jego rozwój emocjonalno-społeczny, to właściwy moment, by rozpocząć

Fot. 1. Cała Polska Czyta Dzieciom
Autor: M. Śmiałek

przekazywanie informacji i wskazówek związanych z szeroko pojętym bezpieczeństwem. Zasady bezpiecznego i właściwego zachowania się dzieci w sytuacjach, które mogą im zagrażać, są omawiane przez nauczycieli policyjnych CSP na licznych spotkaniach w przedszkolach miasta i gminy Legionowo, a także powiatu legionowskiego. Wspólne spotkania oraz czytanie książek są wspaniałą okazją do nawiązania kontaktów i edukacji najmłodszych mieszkańców Legionowa w miłej i przyjaznej atmosferze. Tego typu zajęcia to również możliwość przeprowadzenia szeroko rozumianych działań profilaktyczno-edukacyjnych. Głośne czytanie dzieciom literatury kształtuje ich wyobraźnię, wpływa na osobowość i poszerza zasób słownictwa. To także znakomita metoda wychowawcza i inwestycja w przyszłość dziecka, dlatego policjanci chętnie angażują się w tego rodzaju spotkania. Ukoronowaniem tej działalności było zdobycie przez CSP wyróżnienia w konkursie na najlepiej przeprowadzoną kampanię „Cała Polska Czyta Dzieciom” w roku szkolnym 2013/2014. Wyróżnienie specjalne otrzymał też koordynator kampanii, autor artykułu – kom. Marceł Śmiałek z Zakładu Służby Prewencyjnej. Uroczyste wręczenie dyplomów honorowych odbyło się 21 marca 2015 r. w Poznaniu w trakcie XIV Spotkań Targowych – Książka dla Dzieci i Młodzieży. Laureat odebrał dyplom z rąk Prezesa Fundacji, pani Ireny Koźmińskiej. W konkursie na najlepiej przeprowadzoną kampanię społeczną „Cała Polska Czyta Dzieciom” w roku szkolnym 2013/2014 wzięło udział ok. 150 liderów i koordynatorów z całego kraju i tylko trzy osoby uzyskały najwyższe oceny za całoroczną działalność potwierdzoną sprawozdaniami.

Inne przedsięwzięcia

Dbałość o właściwe postrzeganie społecznej roli Policji to nie tylko spotkania w szkołach, ale także inne przedsięwzięcia, w których również uczestniczą dydaktycy ZSP. Oto kilka z nich:

Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy

CSP od lat wspiera Wielką Orkiestrę Świątecznej Pomocy. Stoiska, pokazy sprzętu policyjnego, gry i zabawy dla dzieci to tylko nieliczne atrakcje, które zazwyczaj przygotowują wykładowcy ZSP z udziałem słuchaczy CSP. Przedsięwzięcia o charakterze informacyjno-profilaktycznym są skierowane przede wszystkim do najmłodszych odwiedzających sztab or-

DZIAŁALNOŚĆ PROFILAKTYCZNA ZAKŁADU SŁUŻBY PREWENCYJNEJ CSP

kiestry. W roku 2015 „graliśmy” w sztabie przygotowanym w Zespole Szkolno-Przedszkolnym im. Legionów Polskich 1914–1918 w Legionowie, natomiast w 2016 r. w Zespole Szkół przy ulicy Zegrzyńskiej 3 w Legionowie.

Ferie zimowe

Ferie zimowe to dla dzieci i młodzieży wymarzony czas zabaw na śniegu i lodzie. Aby jednak przebiegły one szczęśliwie i wszyscy wypoczęci wrócili do swych domów, należy pamiętać o podstawowych zasadach bezpieczeństwa obowiązujących zarówno podczas zorganizowanych wyjazdów zimowych, jak i spędzania tego czasu w miejscu zamieszkania. Z dużej wiedzy i bogatego doświadczenia kadry ZSP w popularyzowaniu dobrych rozwiązań w zakresie bezpieczeństwa niejednokrotnie korzystają podmioty zapewniające czas wolny dzieciom nie tylko w okresie ferii zimowych, ale także letnich. Tak było chociażby w trakcie „Akcji Zima” organizowanej przez Gminne Centrum Kultury i Sportu w Jabłonie w 2014 r., które przygotowując bogatą ofertę dla wszystkich dzieci i młodzieży, nie zapomniało o ich bezpieczeństwie.

Dni Legionowa

Wśród licznych stoisk promujących firmy i instytucje z terenu miasta i powiatu legionowskiego corocznie znajduje się stoisko CSP, na którym jest prezentowana oferta wydawnicza, a także odbywają się konkursy dla najmłodszych. Przygotowywana jest również ekspozycja sprzętu policyjnego, a duży udział w powyższym przedsięwzięciu zawsze przypada kadry ZSP.

Dzień Otwarty Koszar

6 października 2015 r. w Jednostce Wojskowej w Białołęce zorganizowano Dzień Otwarty Koszar. Do programu przedsięwzięcia włączyli się przedstawiciele CSP, którzy przygotowali ciekawą ofertę dla odwiedzających jednostkę, obejmującą stoiska promocyjne i pokazy, a najliczniejszą grupę zwiedzających stanowiły dzieci i młodzież. Dużym zainteresowaniem cieszyła się ekspozycja sprzętu wykorzystywanego do działań zespołowych Policji oraz stoisko poświęcone zagadnieniom profilaktyki i prewencji kryminalnej. Na uczestników konkursów czekały nagrody. W czasie Dnia Otwartego Koszar nie mogło oczywiście zabraknąć podinspektora Sowy – maskotki CSP, która jak zawsze została przyjęta z wielkim entuzjazmem nie tylko przez milusińskich, ale i dorosłych uczestników wydarzenia. W przygotowaniu i przeprowadzeniu przedsięwzięcia byli zaangażowani słuchacze kursu specjalistycznego dla policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich oraz działań podejmowanych na rzecz małoletnich (DSN – 1/15).

Dzień Otwarty CSP

Skierowany do szkół i przedszkoli Dzień Otwarty CSP spotyka się zawsze z ogromnym zainteresowaniem – swój udział w przedsięwzięciu potwierdzają placówki z terenu Legionowa, Warszawy i innych miejscowości. Niewątpliwą atrakcją dla uczestników przedsięwzięcia zawsze stanowi stoisko poświęcone zagadnieniom profilaktyki. Dydaktycy ZSP nie szczędzą energii, przygotowując różnego rodzaju zabawy i gry dziecięce, których mottem przewodnim jest szeroko pojęta prewencja kryminalna. Dzieci bardzo chętnie sięgają po przygotowane przez CSP edukacyjne kolorowanki, plany lekcji czy zakładki do książek. Ponadto ZSP prezentuje sprzęt wykorzystywany do działań zespołowych Policji. Możliwość nałożenia policyjnej kamizelki i kasku przyciąga rzesze najmłodszych.

VI Legionowski Turniej Zdrowia Przedszkolaków

Wspaniałą edukacyjną imprezą, w której 12 maja 2015 r. uczestniczyli policjanci z CSP, był VI Legionowski Turniej Zdrowia Przedszkolaków zorganizowany na terenie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 2 w Legionowie. Funkcjonariusze z ZSP i ZRD przeprowadzili jedną z konkurencji. Dzieci odpowiadały na pytania dotyczące bezpieczeństwa na drodze, a następnie pokonywały wyznaczony tor. Do przygotowania zadania wykorzystano wyposażenie samochodu marki Renault Master przeznaczonego do działań profilaktyczno-edukacyjnych.

Festyn Rodzinny

Ogromnym zainteresowaniem, zarówno wśród dzieci, jak i ich opiekunów, cieszyło się stoisko CSP w trakcie zorganizowanego 11 czerwca 2016 r. Festynu Rodzinnego w Wieliszewie. Przedsięwzięcie było doskonałą sposobnością do przekazania treści z szeroko rozumianego bezpieczeństwa podczas zbliżających się wakacji, dlatego też byli tam m.in. policjanci reprezentujący ZSP CSP.

Prewencyjne Koło Zainteresowań

Rozwijanie zainteresowań słuchaczy, budzenie w nich pasji poznawczej i aktywności to tylko nieliczne z zadań, jakie postawiło przed sobą Prewencyjne Koło Zainteresowań. Kadra dydaktyczna ZSP, uwzględniając zdolności i zainteresowania posiadane przez słuchaczy szkoleń zawodowych podstawowych i kursów specjalistycznych, oferuje im duży wybór ciekawych przedsięwzięć realizowanych w czasie wolnym od służby. W ramach Prewencyjnego Koła Zainteresowań słuchacze CSP wraz z kadrami dydaktycznymi m.in. aktywnie uczestniczą w edukacji najmłodszych mieszkańców Legionowa i powiatu legionowskiego. Przeprowadzają lekcje o charakterze profilaktyczno-edukacyjnym, a w ramach ogólnopolskiej kampanii „Cała Polska Czyta Dzieciom” czytają bajki, baśnie i wiersze.

„Wielka Zbiórka Książek”

CSP wspiera akcje mające na celu propagowanie idei czytania książek wśród dzieci i młodzieży. W dniach 30.05 – 03.06.2016 r. na terenie Centrum Szkolenia Policji, w ramach działalności Prewencyjnego Koła Zainteresowań, została zorganizowana zbiórka książek wśród słuchaczy i pracowników. Tym razem zaangażowaliśmy się w projekt Fundacji Zacztyani.org – „Wielka Zbiórka Książek”. Zebraliśmy około 800 pozycji, a w akcji pomagali nam słuchacze szkolenia zawodowego podstawowego (SZP-5/15/VI/3 oraz SZP-2/16/I/3), a także maskotka CSP – podinsp. Sowa. Misją Fundacji Zacztyani.org¹⁶ jest wsparcie dzieci, młodzieży oraz dorosłych przebywających w szpitalach oraz promowanie czytelnictwa.

Podsumowanie

Jak widać, jednym z istotnych aspektów pracy kadry ZSP, oprócz realizacji procesu dydaktycznego, jest m.in. zaangażowanie w spotkania z dziećmi i z młodzieżą szkolną, ich rodzicami, a także z nauczycielami i pracownikami placówek oświatowo-wychowawczych. Profesjonalizm, wieloletnie doświadczenie zawodowe oraz bogactwo stosowanego przez kadrami dydaktyczną warsztatu metodycznego znajdują duże uznanie wśród uczestników spotkań. Olbrzymie zaangażowa-

Fot. 2. Wielka zbiórka książek
Autor: M. Śmiałek

nie nauczycieli policyjnych ZSP w realizację przedsięwzięć o charakterze profilaktycznym dla zróżnicowanych grup odbiorców przekłada się na poprawę wizerunku oraz wzrost zaufania społecznego do Policji, a także na zmianę profilu zachowań na bardziej bezpieczne i prospołeczne.

¹ D. Macander, *Profilaktyki uzależnień w szkole (e-poradnik)*, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa 2009, s. 4.

² W. Okoń, *Słownik pedagogiczny*, Warszawa 1992, s. 228.

³ L. Pytka, *Profilaktyka wykołajenia społecznego*, w: *Encyklopedia pedagogiczna*, red. W. Pomykało, Warszawa 1993, s. 630.

⁴ S. Jedleński, *Młodzież niedostosowana społecznie*, w: *Encyklopedia pedagogiczna*, Warszawa 1993, s. 379–380.

⁵ W literaturze psychologicznej profilaktyka, psychoprofilaktyka i prewencja to terminy występujące zamiennie. Oznaczają działania, w których wykorzystuje się metody i środki psychologiczne w celu zapobiegania niekorzystnym zjawiskom w życiu człowieka, powodującym zaburzenia w jego funkcjonowaniu psychicznym, fizycznym i społecznym. Trzem poziomom profilaktyki niedostosowania społecznego odpowiadają trzy poziomy prewencji: pierwotna, wtórna (drugiego stopnia) i trzeciego stopnia. H. Sęk, *Wybrane zagadnienia psychoprofilaktyki*, w: *Spoleczna psychologia kliniczna*, red. H. Sęk, Warszawa 1993, s. 476.

⁶ B. Hołyst, *Kryminologia*, Warszawa 1986, s. 21.

⁷ Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2016 r. poz. 1782, z późn. zm.).

⁸ § 29 ust. 2 pkt 2 zarządzenia nr 5 Komendanta Głównego Policji z dnia 20 czerwca 2016 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez dzielnicowego i kierownika dzielnicowych (Dz. Urz. KGP Nr poz. 26, z późn. zm.).

⁹ Tamże, § 36.

¹⁰ § 9 zarządzenia nr 1619 Komendanta Głównego Policji z dnia 13 listopada 2010 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich oraz działań na rzecz małoletnich (Dz. Urz. KGP Nr 11, poz. 64, z późn. zm.).

¹¹ Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2014 r. poz. 382, z późn. zm.).

¹² *Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich – komentarz*, red. A. Krukowski, K. Grześkowiak, W. Patulski, E. Warzocha, Warszawa 1991, s. 15–16.

¹³ A. Bałandynowicz, *Probacja. Resocjalizacja z udziałem społeczeństwa*, wyd. 2, Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., Warszawa 2011, s. 13.

¹⁴ Policyjny serwis edukacyjny, <http://www.pyrek.pl/> [dostęp: 25.09.2017 r.].

¹⁵ <https://pl.wikipedia.org> [dostęp: 23.08.2017 r.].

¹⁶ www.zaczytani.org [dostęp: 23.08.2017 r.].

Literatura

Bałandynowicz A., *Probacja. Resocjalizacja z udziałem społeczeństwa*, wyd. 2, Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., Warszawa 2011.

Gaś Z.B., *Profilaktyka uzależnień*, WSiP, Warszawa 1993.

Hołyst B., *Kryminologia*, Warszawa 1986.

Jedleński S., *Młodzież niedostosowana społecznie*, w: *Encyklopedia pedagogiczna*, red. W. Pomykało, Warszawa 1993.

Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich – komentarz, red. A. Krukowski, K. Grześkowiak, W. Patulski, E. Warzocha, Warszawa 1991.

Kubica M., *Rola profilaktyki w wychowaniu (na przykładzie zadań realizowanych przez Policję)*, w: *Pedagogika wobec wyzwań współczesności. Człowiek – przestrzeń edukacyjna – personalizacja*, red. E. Włodek, Akademia Ignatianum, Kraków 2015.

Macander D., *Profilaktyki uzależnień w szkole (e-poradnik)*, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa 2009.

Okoń W., *Słownik pedagogiczny*, Warszawa 1992.

Pytka L., *Profilaktyka wykołajenia społecznego*, w: *Encyklopedia pedagogiczna*, red. W. Pomykało, Warszawa 1993.

Sęk H., *Wybrane zagadnienia psychoprofilaktyki*, w: *Spoleczna psychologia kliniczna*, pod. red. H. Sęk, Warszawa 1993.

Akty prawne

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2016 r. poz. 1654, z późn. zm.).

Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2016 r. poz. 1782, z późn. zm.).

Zarządzenie nr 1619 Komendanta Głównego Policji z dnia 13 listopada 2010 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich oraz działań na rzecz małoletnich (Dz. Urz. KGP Nr 11, poz. 64, z późn. zm.).

Zarządzenie nr 5 Komendanta Głównego Policji z dnia 20 czerwca 2016 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez dzielnicowego i kierownika dzielnicowych (Dz. Urz. KGP poz. 26, z późn. zm.).

Netografia

<https://pl.wikipedia.org>

www.zaczytani.org

Summary

Preventive activity of the Prevention Service Unit of the Police Training Centre in 2013–2016.

Prevention in the area of demoralization and juvenile delinquency is one of the most important police actions. The mentioned task is also performed by the Police Training Centre in Legionowo. In 2013–2016, one could observe the particular involvement of the police teachers from the Prevention Service Unit in preventive activities of the Police Training Centre. Among others, they organised the meetings on prevention with various target groups (school pupils, teachers, parents). Topics of the meetings were diversified and adopted to a particular group. In fact, the meetings were not the only way to support preventive measures addressed to teenagers and to create positive image of the Police Training Centre in the local community. Police instructors from the Prevention Service Unit were also involved in various events, for example: “Legionowo Days”, “Open Day of the Police Training Centre”, “Legionowo Tournament of Pre-School Pupils’ Health”, “The Great Orchestra of Christmas Charity” and the promotion of reading to children – the campaign “All of Poland Reads to Kids”.

Tłumaczenie: Joanna Łaszyn, CSP